

[Ingeborg Refslund Thomsen.]

om bestyrelsens sammensætning, når de fem forskellige kommissioner for de forskellige videnskaber er nedsat — alt dette ved kongelig anordning —, må det blive videnskabens eget ansvar og egen ære, at disse 2 mill. kr. anvendes bedst muligt. Vi kommer ind på områder, hvor kun videnskabsmænd nogenlunde kan bedømme, hvilke opgaver det er mest påkrævet at udføre, hvilke beløb der kræves for at gennemføre de forskellige videnskabelige studier, og hvem man i øjeblikket bør give den økonomiske støtte til.

Når man undersøger, hvorfra de betydelige beløb stammer, der hidtil har været stillet til rådighed for videnskaben, vil man se, at det ofte er enkeltpersoner, mænd, der ved flid og dygtighed på helt andre områder har erhvervet sig en stor formue, som har haft sans for og følt forpligtelse til at være med til at gøre fædrelandet ære. Men efterhånden som skatterne på de store indtægter er blevet så høje og skattevæsenet strengt holder på, at bevillinger og tilskud ikke må skrives på omkostningskontoen, men regnes til personers og selskabers skattepligtige indkomst, er en hidtil betydelig kilde til privat hjælpsomhed tørret ind, og kravene vil uvægerligt mere og mere blive rettet til staten. Men hvordan end regnestykket stiller sig, om staten vinder noget derved, så var det en værdi, om de private fortsat kunne støtte disse formål og skattevæsenet derfor ville se lidt på denne side af sagen.

Hele spørgsmålet om finansiering af det videnskabelige arbejde er nu klarlagt for en større offentlighed, og det vil sikkert bidrage til også fremover at styrke interessen og offerviljen overfor videnskaben. Vi glæder os over, at dette lovforslag nu kan blive vedtaget, og vi stemmer gerne for det.

Undervisningsministeren (Hvidberg): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for den forståelse og interesse, hvormed de har modtaget dette efter min opfattelse meget betydningsfulde lovforslag.

Det glædede mig, at det ærede medlem hr. Johannes Hansen ikke blot nævnte videnskab, men også kultur, for når den levende forskning inde ved midten er blomstrende, mærkes det ud i hele landets kulturliv — og omvendt, hvis den levende forskning inde ved midten stagnerer og visner, vil det også mærkes i kulturlivet i et land.

Det ærede medlem fru Esther Malling Pedersen kom ind på nogle betragtninger over forholdet mellem, hvad jeg vil kalde for den materielle kultur i samfundet, herunder også teknikken, og den åndelige kul-

tur. Det kan ikke nægtes, at vor tid er præget af et misforhold mellem disse to sider. Der er ikke nogen harmoni mellem dem længere. Store videnskabsmænd som f. eks. professor Høffding, der blev nævnt, har altid hævdet, at der, for at man skal kunne tale om kultur i egentlig forstand, må være en vis harmoni mellem disse to sider, og hvor det ikke er tilfældet, er kulturen ved at gå i opløsning. Det er en meget alvorlig sag, der her blev berørt. Jeg tror, vi er ikke så få, der har øjnene åbne for, at i hele den moderne verden har man et mægtigt produktionsapparat i gang, men det, der produceres, er ikke altid lige gavnligt, det er ofte ting, man må frygte og skamme sig over.

Dette lovforslag skulle også fremme de humanistiske videnskaber og de teologiske videnskaber og samfundsvidenskaberne, og det er meningen, at det skulle der blive alvor i. Det er i grunden den eneste trøst, jeg kan give det ærede medlem fru Esther Malling Pedersen og mig selv i hele den alvorlige kultursituation, vi er kommet i.

Jeg giver det ærede medlem hr. H. K. Sørensen fuldstændig ret i, at dette lovforslag i og for sig kun må siges at være en begyndelse. Jeg har fra en fremtrædende dansk videnskabsmand i går modtaget et brev, hvori han skriver, at han er overbevist om, at der herved er lagt grunden til en udvikling indenfor dansk forskning, som vil blive af helt afgørende betydning, men han skriver også, at det, der er sket, er et grundlag for en videre udvikling. Det håber jeg nu virkelig må kunne ses herhjemme i løbet af den kommende epoke.

Med hensyn til opdelingen i grundvidenskaber og anvendte videnskaber bemærkede det ærede medlem, at samfundsvidenskaberne ligesom stod som en outsider til sidst. Jeg tror ikke, den opdeling, der er foretaget i bemærkningerne til lovforslaget, er fuldkommen i alle henseender. Vi har altså sagt, at grundvidenskaberne er de videnskaber, der uden hensyn til praktiske formål søger at uddybe vor viden om naturen og menneskene, og de omfatter sådan noget som matematik, de humanistiske fag o. s. v.

De anvendte videnskaber er ikke så vanskelige at få fat i. Dernæst kommer den tredje gruppe, samfundsvidenskaberne, som man ikke rigtigt kan rubricere ind, hverken i grundvidenskaberne eller i de anvendte videnskaber. De indtager en stilling for sig selv, men jeg vil ikke påstå, at de skal betragtes som outsiders på nogen som helst måde eller som værende ringere end de andre videnskaber. Hele spørgsmålet har en noget teore-